

ONS VADERLAND, dagblad (1914-1922), verscheen van 31 december 1914 af te Calais, van december 1918 af te Gent en in 1919 te Brussel, waar de publicatie in februari 1922 gestaakt werd.

Ons Vaderland werd oorspronkelijk uitgegeven door

J. Baeckelandt met de medewerking van pater De Groeve s.j. en drukker A. Tempere. Eind mei 1915 kwam de redactie van het blad in handen van enkele radicale **flaminganten**, die later de leiding van de **Frontbeweging** zouden vormen. Dit blad kan dus beschouwd worden als het officiële orgaan van deze beweging. Tot de medewerkers behoorden: P. Bertrand, Hendrik Borginon, pater Jules Callewaert, Frans Daels, Adiel Debeuckelaere, Filip de Pillecyn, Hilaire Gravez, Jan Gulden-tops, Jozef Simons, Paul Vandermeulen, Victor Vangramberen, Jozef Verduyn, Cyriel Verschae-ve en Alfons van de Perre. Van mei 1915 af tot mid-den 1918 werden pogingen ondernomen om het blad te versmelten, aanvankelijk met *De Belgische Standaard*, later met deze krant én met *Ons Vlaande-ren*, dat te Parijs verscheen. Dit moest een aantal materiële moeilijkheden, zoals de papierbevoorra-ding, de verspreiding en de invloed, helpen oplos-sen. Al deze pogingen mislukten.

In 1917 had *Ons Vaderland* een oplage van circa 9000 exemplaren en telde het circa 5500 abonnees. Vanwege zijn Vlaams-radicalen houding had het blad af te rekenen met sterke officiële en officiële tegenwerking. Dankzij goede relaties met de cen-suur glipte er toch meer door de mazen dan volgens de Belgische normen geoorloofd was.

Na de oorlog werd *Ons Vaderland* het orgaan van **Het Vlaamsche Front**. Maar het was de door acti-visten gedomineerde Opperste Raad die het blad in handen had gekregen en niet de vroegere leiding van de Frontbeweging. Daardoor weigerde de sterke Antwerpse partijafdeling *Ons Vaderland* te steunen. Er werd hulp gezocht in Nederland en in Duitsland, maar dit mocht niet baten. Het blad werd slecht geleid (onder anderen door Cesar Couvreur) en verloor veel abonnementen doordat de administratie de adressen van de gedemobili-seerde soldaten niet kon achterhalen. Vaak werd het een dag te laat bezorgd. Tot begin 1922 heeft men het volgehouden, zij het de laatste twee maan-den met tweewekelijkse uitgaven. De overblijvende middelen werden gebruikt om de start van het weekblad *Vlaanderen* mogelijk te maken.

LITERATUUR: M. Cordemans, *Dr. Alfons Van de Perre's oorlogsjaren 1914-1918*, 1963; – A. Willemsen, *Het Vlaams-nationalisme. De geschiedenis van de jaren 1914-1940*, 1969²; – L. Wils, *Flamenpolitiek en aktivisme*, 1974; – L. Vandeweyer, 'Machtsstrijd in het Vlaamse Front. Het afsterven van "Ons Vaderland", de geboorte van "Vlaanderen"', in *WT*, jg. 44, nr. 4 (1985), p. 206-224.

LUC SCHEPENS* EN LUC VANDEWEYER